СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДИЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX, Ч. 263. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 11 листопада 1931. VOL. XXXIX. No. 263. Jersey City, N. J., Wednesday, November 11, 1931. THREE CENTS.

ВАШИНҐТОН ЗАТРІВОЖЕНИЙ ПОДІЯМИ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ

ВАШИНҐТОН. — Президен Гувер відбуває раз-у-раз довші конференції з секретарем стейту Стимсоном у справі припинення воєнної заверухи на Далекім Сході. Уряд рішений кооперувати з Лігою Націй, щоби згідно впливати на Японію і Китай щодо залишення воєнних кроків.

СОВІТИ ГОТОВІ БУТИ ВТЯГНЕНІ В ВІЙНУ.

ВАШИНҐТОН. — В урядових колах панує переконання, що ні Японія ні совіти не бажають собі попасти у военний конфлікт. Але події розвиваються так, що мимо того може прийти до війни між совітами і Японією зприводу китайсько- східньої залізниці.

СКІЛЬКІСТЬ ПРАЦЮЮЧИХ ПО ФАБРИКАХ ДАЛІ МАЛІЄ.

НЮ ЙОРК. — Мисс Френсис Перкінс, стейтова промислова комішенерка, подає, що в жовтні зменшилося число занятих по фабриках на 3.3%. Від 1914 року, себто від часу, як записуються дати в справі робіт, не було такого великого спаду. Пересічна тижнева платня виносить тепер $25.30, себто є така, яка була в 1922 р. Від 1929 р., себто від часу, коли наступила депресія, зменшилися заробітні платні в нюйорськім стейті на $1,500,000,000.

Мисс Перкинс заявляється за негайне впровадження пятьденного тижня праці, або шістьгодинного дня праці як негайної заради безробіттю.

11,500 СТРАЙКУЮЧИХ У ЛОРЕНС ВЕРНУЛИСЯ ДО РОБОТИ.

ЛОРЕНС (Масечусетс). — Ґенеральний страйк 23,000 ткацьких робітників заломився. Половина страйкуючих вернулася вже до роботи, погодившися з 10% зменшенням заробітних платень. Богато робітників не дістали роботи, бо деякі фабрики ще далі замкнені.

ПРОТИ ЛІНЧУВАННЯ МУРИНІВ.

АТЛАНТА. — Полуднева комісія для студій над лінчами проголосила звіт, який виготовив редактор Джордж Форт Милтон. У звіті кажеться, що на 21 злінчованих Муринів минулого року, дві особи були цілком певно невинні, а 11 осіб правдоподібно були теж невинні.

Звіт доказує, що це неправда, що треба лінчувати, бо суди залагідні. Стверджено далі, що лінчів чимраз менше. В 1892 р. було 255 випадків лінчів, а в 1929 р. вже тільки 10. Звіт подає, що це неправда, що лінчують Муринів тільки за напади на білі жінки, бо доказано, що з 3,693 осіб, злінчованих на протязі 41 років, було 77% Муринів злінчованих за інші здогадні злочини ніж напади на білі жінки.

НАМАГАЮТЬСЯ ОБЖАЛУВАТИ ДРАЙЗЕРА.

ПАЙНВИЛ (Кентоки). — Окружний суддя Д. С. Джонс заявив перед великою лавою присяжних, що свідки зложили заприсяжені зізнання, що Теодор Драйзер жив в однім з місцевих готелів з одною молодою жінкою. Мають його обжалувати за неморальне поведення. Разом з тим виступив суддя проти Драйзера за те, що Драйзер у своїх промовах до страйкуючих майнерів критикував суддю за його поведенння зі страйкуючими.

Теодор Драйзер, відомий американський письменник, прибув до Ґарлан, щоби на місці розслідити майнерську траґедію.

ДЕМОКРАТИ ВИСТАВЛЯТЬ СВОЮ ВЛАСНУ ПРОГРАМУ.

ВАШИНҐТОН. — Демократичні провідники конґресу зійдуться наступного тижня на наради в справі виготовлення програми праці в конґресі. Сенатор Герисон заповів, що демократи не підуть на компроміси з Ґувером, але виставлять свою власну програму в справі зниження тарифи і стабілізації промислу.

ЧЕРЕЗ АВТОНОМІЮ ДО НЕЗАЛЕЖНОСТИ.

МАНІЛЯ: Девята филипинська леґіслятура, яка закінчила свої наради, заявилася за проект Мануеля Квезона, президента сенату, який передбачае автономію Филипин як переходову стадію на шляху до цілковитої незалежности островів.

НАБУВ МІЛЮНИ, БУДУЧИ ГОЛОВОЮ ТАМАНІ ГОЛ.

НЮ ЙОРК. — Леґіслятурна комісія доходить тепер до того, яким то робом Джордж В. Олвані, бувший президент Тамані Гол, заробив за свого 4-літнього головства аж $2,000,000.

ЦІНА НА СРІБЛО ЙДЕ ВГОРУ.

НЮ ЙОРК. — Довгі часи ломили собі економісти голову, що зробити з надзвичайним упадком цін на срібло, що стало причиною побільшення депресії. Та тепер, від часу, як заходить обава японсько-китайської війни, срібло підноситься в ціні надзвичайно високо, бо на Сході привикло населення до срібла, як до властивої монети.

ЗАБОРОНИЛИ ОБМЕЖУВАТИ НАУКУ РЕЛІҐІЇ.

Польське міністерство освіти пояснює, що коли редукувало години навчання в народніх школах, не збільшило\ науки релігії в прилюдних народніх школах, а ще й рішучо заборонило зменшувати число годин науки релігії.

ЗЛОВЖИВАННЯ У ЗОЛОЧІВСЬКІЙ ЕЛЄКТРІВНІ.

Адміністратор Яків Гірш фальшував дати на рахунках за зужиття електричної струї і гроші побирав до власної кишені. Страти міської електрівні виносять 6,000 зол. Слідство в тій справі припинено з невідомої причини.

ТРАНСПОРТ МОСКОВСЬКОЇ ҐАЗОЛІНИ,

До Ріо де Жанейро (Бразилія) причалив італійський пароплав „Ґарідді". Він привіз до Бразилії ґазоліну, цемент і аґварайс. Виладувано 1,500 тон ґазоліни, 500 тон цементу і 50 тон аґварайсу. Російська ґазоліна 40% дешевша від північно-американської. Капітан корабля, Кает но Мувіо, мав бесіду з представниками журналу „А Нойте". Він оповідав про страшні відносини, які панують в Росії. Росія нині — це страшний секрет; ні одної фотографії не вільно стягнути з цеї страшної картини. Нужда невимовна, упадок моралі не має границь. Капітан корабля не міг довго говорити з представниками преси про відносини в Росії. Він не був всилі представити їм горя країни, полишеної большевикам російськими царями.

КАМІННИЙ ДОЩ.

Дивний дощ падав недавно на столицю Вікторія, провінції Еспіріто Санто (Бразилия). Підчас бурі, що шаліла в ночі, нападало на землю безліч малих камінців, величини дощових крапель. Народ ворожить небувалі події.

БРАЗИЛІЙСЬКА КАВА.

Росія і Японія звернулися недавно до кавового інституту в С. Павлі з предложеннями висилати їм каву. На слідуючий рік Росія замовила 500,000 мішків кави. В Японії ведеться велика аґітація за імпортовання бразилійської кави.

ЯК ВИГЛЯДАЛИ РАДЯНСЬКІ МАНЕВРИ.

Німецькі часописи описують широко великі осінні радянські маневри. Маневрами кермував сам Ворошилів. Випробувано між іншим нові тенки, зроблені на Радянщині. Вперве можна було бачити воздухоплави з малими гарматами. Тяжка артилеріє стріляла спеціяльним родом амуниції й тому багато сіл евакуовано. Кілька міст окружено штучною мрякою для охорони перед атаками літаків. В маневрах брали участь діти від 12 літ. Їх вживали до помічної служби при скорострілах.

ОБІКРАЛИ КООПЕРАТИВУ.

Невідомі злодії вломилися в ночи до кооперативи в Малковичах, пов. Перемишль та забрали усі товари, алишивши лише касові книги. Шкоду на разі годі обрахувати. Кооператива була необезпечена. Поліція веде\ слідство.

БЕРЕСТЕЙСЬКИЙ ПРОЦЕС ТРЕВАТИМЕ 6 ТИЖНІВ.

Повідомляють з Варшави, що приготування до берестейського процесу йдуть повним ходом. Предсідник процесу, Германовський, видав низку наказів технічних і порядкових. З огляду на велике число обвинувачених поширили лави обвинувачених, для денникарів уставили нові лави. На процесі будуть присутні 100 денникарів з Польщі та ззакордону. Процес треватиме 6 тижнів.

„ЛЕКШЕ ПРОЙТИ ВЕРБЛЮДОВИ"...

На перший рік механічного відділу Львівської Політехніки приняли 243 слухачів. Між ними лише трох Українців; один з них новий, два перенеслися з інших відділів. Цього року приняли лиш одного Українця, хоч прохань було 17. Просили принання лише ті, що мали певність, що їх приймуть; багато охочих, але огірчених відносинами, не вносили прохань.

З КРАЄВОЇ ХРОНІКИ.

У звязку з непорозуміннями між Українцями та москвофілами два парубки зі Залукви побили Осипа Смеричинського з Галича. — Перелякався мотоцикля на вул. Кохановського у Станиславові кінь Степана Ґрабовського. Переляканий кінь вивернув віз, Ґрабовський та його донька важко потовклися і їх відвезли до лічниці.

НАШЕ-ВАШЕ В ЧЕРНІВЦЯХ.

У неділю вечером повідомлено поліцію, що в одній молочарні при Площі Австрії заложили картярі свій власний клюб і ґрають там Наше-Ваше. До цього клюбу належали особи ріжних ліпших і гірших станів. Комісар поліції, д-р Якобан, увійшов у неділю в ночи в супроводі більшої ґрупи поліцистів до цього льокалю і заскочив в останній кімнаті 24 особи при грі Наше-Ваше. Всіх присутних арештували й повели до комісаріяту. По відібранню персоналій випущено 12 на волю, а 12 затримано ще в поліційнім арешті, заки не вияснится їх ідентичність.

ПАЖАРЛИВІСТЬ ПАВУКА.

Павук зїдає на снідання чотири рази стільки, як важить, на обід 10 разів стільки, на вечерю 13 і більше разів стільки. Колиб людина, що важить 80 кґ., мала такий апетит, мусілаб зїсти на снідання одного вола ваги 6 сотнарів, на обід також вола та ще й 6 товстих баранів, а на вечерю 2 воли, або 4 свині і 4 вівці.

І БОГАЧАМ БУВАЄ БІДА.

Жералдо Роша, звісний богатир у Бразилії і бувший директор кількох залізничих компаній, оскаржений тепер о многоженство. Сама його бувша жінка Гелена виявила справу. Жералдо хотів втікати до Італії, поліція мала намір його арештувати на пароплаві, але він пропав.

ПЯТЬ МІЛІОНІВ СЛІВ ПРОБІГЛИ СВІТОМ.

Чехословацька радіофонія подає цікаві підсумки з останніх чотирох літ. 1927 р. вислали з Чехословаччини радієві станиці 2,375,576 слів, а відібрали зі світу 949,984, 1930 р. вислали станиці Чехословаччини 3,256,280 слів, відібрали 1,945,614.

ТРИЗУБ НА ДІТОЧІЙ ТОРБИНІ.

Шістьлітня учениця 1 кляси народньої школи „Рідної Школи" в Печеніжині, Явдоха Кузенко, йшла 28 вересня ц. р. до школи. На торбині учениці був вишитий тризуб. Поліцай з місцевої поліції заманив її обіцянками цукорків на станицю і там випитали дитину, як називається вона і її мати. Другого дня покликали на поліцію маму учениці й питали її, хто й навіщо нашив тризуб на торбині дитини. Після списання зізнань спитали, чи має табличку з числом на своїй хаті. На заперечну відповідь поліцай сказав: „На „Рідну Школу" маете, а на табличку з числом хати нема?!" Довідуємося, що громадяни Печеніжина домагаються українського напису (назви вулиці) на табличках та покищо — табличок не купують.

ДІВЧАТА ПАРТИЗАНКИ.

Китайський уряд в Нанкіні має клопіт з партизанською ватагою, що появилася в середущому Китаю й складається з молодих дівчат. Ватажком їх є дівчина Го-Ін, сестра китайського ґенерала Го-Люна. Вона виховалася й училася в анґлійській католицькій місії. Говорить кількома европейськими мовами. Дівоча ватага знищила вже кілька міст. Характерестичний є спосіб, яким опановують місцевости. Наперед окружають місто, тероризують мешканців скорострілами, нищать державні будинки, опісля скликують серед міста віче і наклинують дівчат щоби приставали до ватаги. Ґенерал Чан-Кай-Шек рішив вислати військо проти войовниної Го-Ін.

ГОРОБЧИКИ ЗЇЛИ ОВЕС.

У кіннім відділі державної поліції у Варшаві викрили поважні надужиття. Наслідком того засуспендували в урядуванню команданта того відділу, підінспектора Шопу, комісаря Пакульського та пшодовніка-маґазиніра. Проти трох згаданих почалося рівночасно дисциплінарне слідство. Надужиття були такі, що систематично зникав овес, а недостачу вівса, що звичайно виносила коло 10 проц. достави пояснювали все так, що „овес зїли горобці". Ствердили, що скарбови за кілька літ принесло це шкоди на 100—150 тисяч золотих. Крім того головний командант видав розпорядок про перенесення коло 200 пшодовніків дотеперішніх становищ у комісаріятах до інших комісаріятів.

БАНДИТСЬКИЙ НАПАД.

Небувалого нападу допустилися невідомі злочинці на дім вдови по Кордейрові, недалеко Піракварн (Бразилія). Коли старушка була сама дома, злочинці напали на дім, вдову сильно покалічили і взяли готівки 5,000 мільрейсів. Коли вечером дочки вернулися домів, застали матір в калюжі крови — мертвою. Злочинці втікли.

ВИКРИТО ГРОШЕВІ НАДУЖИТТЯ.

В Ріо де Жанейро (Бразилія) викрито знову великі грошеві надужиття з часів передреволюційних. Теперішній уряд засудив інжиніра Порто д' Аве на зворот урядови великої суми 2 міліони і 50 контів. Це надужиття сталося з нагоди будови шпиталю в Ріо.

КИТАЙСЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ОГОЛОСИВ ЯПОНІЇ ВІЙНУ

ЯПОНІЯ ГОТУЄТЬСЯ ЗАХОПИТИ МІСТО ЦІЦІКАР. ЗНОВУ ПОЧАЛИСЯ БОЇ НАД РІКОЮ НОНІ.

ТОКЮ (Японія). — Ґенерал Ма Ченґ-Чен, що є ґубернатором провінції Гейлунґкіянґ, оголосив до китайського народу відозву, в якій проголошує війну Японії. Ґенерал Ма кличе Китайців боротися до останньої каплі крови проти японської інвазії. Ґенерал Ма є вірним бувшому правителеви Манджурії й центральному китайському урядови.

Японське командування наказало йому негайно передати свою владу ґенералови Ченґ-Гей-Пенґови, що є одним з лідерів манджурського незалежницького руху. Китайські війська знову почали наступ на Японців над рікою Ноні. Японські війська концентруються для дальшої акції, відбиваючи наступ Китайців. Воєнний міністер через події в Манджурії не виїхав на маневри армії, а лишився в Токіо.

ЯПОНІЯ СТАРАЄТЬСЯ ВТЯГНУТИ РОСІЮ У ВІЙНУ.

МОСКВА (СССР). — Тут панує переконання, що Японія старається втягнути Росію у війну, щоб зробити з неї „жертвенного козла". Редактор японської ґазети російською мовою, „Время", що виходить у Харбіні, Осака, звернувся до російського білоґвардійського ґенерала Кузьміна з предложенням, щоби він зорґанізував захоплення большевицького консуляту та управління Східно-Китайської залізниці в руки білоґвардійців.

Це, на думку Японців, коли не викличе втручення Росії у війну, то дасть Японії можливість післати свої війська в Харбін, щоб там „завести спокій". Таким чином Японія може захопити в свої руки Східно-Китайську залізницю.

СПОДІВАЮТЬСЯ ВІЙНИ ЯПОНІЇ З РОСІЄЮ.

ХАРБІН (Манджурія). — Тут панує загальне переконання, що війна між Японією й Росією неминуча. Думають, що Японію підтримає Польща та Румунія в Европі, а може й інші держави. Японія постарається захопити, або лише відтяти від Росії все Приморя з Владивостоком та частину Сибіру аж до озера Байкал.

Японія готується тепер до походу на місто Ціцікар, що знаходиться на другій стороні Східно-Китайської залізниці від ріки Ноні, де недавно велися бої між Китайцями й Японцями, а тепер концентруються нові сили з обох сторін. При свому наступі на Ціцікар японські війська мають перейти російську смугу здовж Східно-Китайської залізниці.

ҐАНДІ ВІДНОВИТЬ БОРОТЬБУ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Ґанді одержав телеґраму від екзекутиви Всеіндійського Конґресу, що закликає його вернутися до Індії. Ґанді рішив бути в Лондоні до закінчення конференції довкола круглого стола, що має скінчитися десь в останніх днях біжучого місяця.

Ґанді рішив не їхати по Европі, а негайно вертатися до Індії, щоб там знов орґанізувати дальшу боротьбу з Анґлією. Він не вірить в успіх конференції, бо анґлійський уряд і досі не рішив, які він уступки може поробити для Індії. З другої сторони й міжнаціональне питання в Індії також досі не знайшло свого рішення, бо ріжні індійські релігійні й кастові ґрупи не можуть прийти до порозуміння між собою.

ЖИДІВСЬКІ ПОГРОМИ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА (Польща). — Майже всі вищі школи у Варшаві замкнені зприводу нападів польських студентів національ-демократів на жидівських студентів. Поліція арештувала 180 студентів національ-демократів. Проти них готується судовий процес за погром і побиття Жидів.

Здається, що протижидівські розрухи вже припинилась, але вищі школи ще будуть якийсь час замкнені. Погроми з льокалів і подвір вищих шкіл перенесено на вулиці міста.

ФРАНЦІЯ ЧЕКАЄ ПРОПОЗИЦІЙ НІМЕЧЧИНИ.

ПАРИЖ (Франція). — По повороті премієра Ляваля з Вашинґтону він відбув кілька нарад з німецьким послом фон Ґешом. В нарадах брали участь також фінансові експерти. Німці стараються добитись дого, щоби була переведена знову ревізія всього пляну Йонґа.

Французи стоять на тому, що Німеччина має платити безумовні сплати по тому пляну, що виносять 680 міліонів марок. Німеччина каже, що цих сум вона не може платити, а одночасно дала большевикам 750 міліонів марок кредитів. Взагалі французький уряд чекає конкретних предложень від німецького уряду, щоб обговорити справу дальших репарацій.

КОМУНІСТИЧНА ПРОПАҐАНДА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Міністерство війни стверджує, що большевики останніми часами розвинули особливо жваву пропаґанду серед німецької армії. Вони стараються заложити в армії свої комуністичні комірки. Але німецькі вояки тій пропаґанді не піддаються й передають аґітаторів та аґітаційні матеріяли в руки влади.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

В ПАМЯТЬ ПЕРЕМИРЯ

День 11 листопада присвячують в Америці й інших державах памяти тої великої події, яка сталася того самого дня в 1918 році, коли то перервано кровопролиття і започатковано переговори, які довели до закінчення світової війни.

Великий це день, коли глядимо на нього як на початок ліквідації воєнних страхіть, проливу крови, здичіння людськости, а поворот до спокою і культури.

Великий це день, коли його вважати триюмфом справедливости, демократії, протестом проти гноблення одних другими, ліквідацією мілітаризму й побідою великого клича про самоозначення народів.

Великий це день тому, що за ті всі ідеї дійсно боролись і наложили головами міліони людей. І ті одні люди заслугують на пошану, бо вони згинули за ідею.

Так виглядає День Перемиря з ідеального боку. І такий він останеться, хоч дійсність показує, що з того ідеалу лишилося дуже мало, коли побідні аліянти почали гарні кличі пристосовувати практично. Та сама ідеї житиме вічно. І за неї далі будуть боротися, аж поки не загине та неправда, в яку обвили версайські миротворці ті ідеали, за які згинули міліони.

Перемиря, яке заключено 11 листопада 1918 р., не довело до справедливого мира, бо миротворці були торговцями і грабіжниками, котрі використали побіду і пролиту за ідеали кров для наживи і насильства.

І тому, що в світовій війні не побідили ідеали, за які ту війну ведено, а тільки насильство й облуда, маємо сьогодня безголовля у цілому світі. Бо бачимо, як одна держава наступає на другу на політичнім, фінансовім і економічнім полі. Одна відмежовується від другої, одна другу руйнує, а вислід такий, що цілий світ опинився серед небувалої економічної кризи і такого напруження, що всюди говорять про можливість нової війни.

Нема дійсного замирення між державами. І нема замирення у державах між їх власним населенням. Бо яке може бути замирення, коли з одного боку є горстка ситих і богатих, а з другого — міліони голодних і безробітних.

Саме те все є у великій мірі випливом того насильства, якого допущеноси на тих ідеалах, за які боролися ті, що спинили між собою боротьбу пропамятного 11 листопада 1918 року.

ЩЕ ПРО ОДИН ВЕЛИКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОДВИГ

(Надіслана стаття).

Дивний з нас нарід: є нас під Польщею до сім міліонів, а мали ми до недавна лише один дневник і доперва від 10-го вересня ц. р. маємо ще один: **„Час"**, що коштує чвертьрічно **один доляр.** (Адреса: Львів, Вірменська вулиця 16).

В Америці — на всі її части, то є на Канаду, полудневу та середущу Америку, маємо тепер лиш один дневник, **„Свободу"**, і це ціла наша журналістична квітка на американському континенті.

Норвеґія є три рази менша від Західної України, але має більше як **трицять** дневників. А ми що? Сумно і невесело з нами.

Очевидно, що й оправдання маємо зараз під рукою на такий сумний факт: мовляв — ми нарід хліборобський, а хліборобови годі (?) дневник читати. Чи й справді?

А француський, анґлійський, данський хлібороб чи не читає дневників?

Так, читає, але там і просвіта взагалі вище стоїть, отже там і бажання знання більше ніж у нас, де ще стільки анальфабетів!

Чуже панування є спрямоване до того, щоби поневолений народ тримати в темноті, бо темний чоловік лекше зносить неволю, не бачить кайданів, які сам таки носить, не піднесе руки — до того узброєної руки — на свого пана і визискувача...

Треба зрештою зауважити, що коли говориться про пресу, про часописи — то іде не лиш о їх число, але о число примірників, в яких кожда із них розходиться.

Отже хоч львівське **„Діло"** виходить уже **пятьдесять другий** рік, то далеко йому ще, дуже далеко, до осягнення **десятьох тисяч** передплатників, та взагалі до друковання стільки примірників (т. зв. тиражу).

Поза станом преси даного народу пізнається степень його культури також і по числі **книжкових його видавництв.** У народів високо культурних, як Анґлійців, Французів та Німців, друкується річно десятки тисяч книжок, а декотрі з них в **сотках тисяч** накладу, як ось наприклад повість німецького письменника **Ремарка „На заході нічого нового".**

У нас, на жаль, уже наклад **книжки в пять тисяч** примірниках являється великим ризиком, бо тих сім міліонів в Польщі і 500 до 600 тисяч в Америці не відчувають ще, на жаль, потреби своєї рідної книжки.

Не так давно читали ми в галицькій українській пресі, що в Злучених Державах є лише **десять тисяч** таких Українців, що взагалі беруть участь в національнім русі та жертвують на національні цілі. Очевидна річ, що членів наших асекураційних товариств тут не вчисляється, але іде тут о це, що й вони не всі, як бачимо, готові поза звичайною асекураційною вкладкою — давати ще й на інші народні цілі.

Не говоримо тут про теперішну власне хвилю, хвилю світової кризи, бо тепер і у богатих та більше цивілізованих від нас народів справа видавнича стоїть на слабих ногах.

І тому треба з повним подивом глядіти на такі відважні і корисні предприємства, як ось, наприклад, львівська **„Червона Калина"**, котра відважно випускає книжку за книжкою, а всі вони посвячені справі наших визвольних боротьб у роках 1918—1920, та споминам про часи, котрі ті визвольні боротьби попереджували та до них приготовлювали.

Видання такої книги світової слави як Масарикова **„Світова війна"** — це справдішний народний подвиг, бо та книга мусить мати величезне значінє в нашім будучім національнім розвою, зосібна в розвою наших визвольних змагань.

Та тепер прийдеться нам тут піднести один наш брак, що румянцем сорому повинен покрити наші лиця. І може не одному вже з нас трапилося в розмові з яким просвіченим чужинцем, коли на його запитання про це або те з українських справ ми не могли йому цього так в одній хвилі відповісти, а він сказав: „Ну, то **погляньте до вашого українського лексикону"** — то ми зі стидом мусіли йому заявити: „Ми не маємо ще доси українського лексикону".

— Як-то? То ви говорите — казав чужинець — що вас є сорок міліонів, з чого у самій Польщі біля сім міліонів — і ви досі не маєте ще такої засадничої, підручної книги?"

А ми на це мусіли, спустивши зі стиду очи, відповісти: вісти:

„Так, таки так! Ми ще не маємо такої книги..."

І це певно було для чужинця незрозумілим і він певно почав сумніватися щодо наших оповідань про величину нашого народу, про розлогість та богацтво наших земель та про наші давні і недавні визвольні бої.

На щастя однак знайшлися вже і у нас люди, що постаралися змити той сором з нашого лиця, і розпочали видавництво першої **української загальної енцикльопедії,** чи там **лексикону.**

Про енцикльопедії в інших народів і про їх історію — можна би дуже багато написати. — Я тут наведу лише пару важніших історичних дат, щоби цим зазначити, яка це важна для кождого народу, а також і для кождого поодинокого його члена, є енцикльопедія в його власній національній мові.

Слово „енцикльопедія" походить з грецької мови. Під словами **„енкукаіос пайдейа"** розуміли старинні Греки **загал знання,** яке мусів набути свобідний Грек (не невольник), заки міг приступити до виучення якогось означеного фаху, або заки міг вступити у практичне, діяльне життя.

Обсяг того знання і тих зручностей обіймав передовсім граматику, музику, ґеометрію, астрономію і ґімнастику, а потім ще й так звані свобідні штуки (мистецтво). Головні підстави того всього в тій формі, як це виплекала грецька наука, представив латинський (римський) письменник Терентій Варро в своїй праці під заг. „Дісціплінарум лібрі IX", то є **„Девять книг наук".**

Повсталал та книга біля **30**-го року перед народженням Христа.

Майже **400** літ пізніше, бо в **415** році по Христі, зложив таку книгу Маврикій Капелля п. заг. **„Сатирікон".** Зрештою старинні письменники укладали лише спеціяльні екцикльопедії для поодиноких фахів. Першу таку книгу уложив **Спевзіппос,** ученик славного грецького фільософа Плятона.

В пізніших часах, біля 600-го року по Христі, бачимо таку пробу в Ісидора Гіспалійського, а потім — біля 1260 року, у Вінкентія Бове. Чим ближче до новітних часів — тим частіше повторюються такі проби — як ось Швайцарця Рінґельберґа **„Циклопедія" з 1559 р.**

Того роду твори були однак лише збірками сирих матеріялів без фільософічного їх зрозуміння і перетравлення.

Властивим основником енциклопедії треба доперва признати англійського фільософа **Бекона з Веруляму,** що видав **1620** року свій твір „Орґанон сціенціарум", — а новою епохою в енциклопедичній науці треба признати твори німецького фільософа **Канта,** що жив при кінци 18-го століття.

І так появляється в роках 1805 до 1815 — **Снелля** німецька **„Енциклопедія всього знання та шкільних наук".** Мала вона 19 томів. Величезне значіння в англо-саксонськім світі, отже і в Америці, мала **„Енциклопедія метрополітана"**, що появилася в Лондоні **на"**, що появилась в Лондоні в роках 1818 до 1845 в **трийпятьох томах.**

Та просто епохальною була ще перед тим поява француської **„Енциклопедії"**, зложеної найбільшими ученими і професорами француської нації **18-го століття під проводом Дідрота і д'Алямберта.** Від тої „Енциклопедії" називають і всіх співробітників при ній **„енциклопедистами".** Брали у тій роботі участь і такі славні француські письменники як **Вольтер і Руссо,** котрі були властиво батьками **великої француської революції з 1789 року.**

Появилася та „Енциклопедія" в роках 1751 до 1772 у **двайцятьосьмох томах** і сталася на цілі десятиліття жерелом правдивої науки та арсеналом зброї проти всяких середновічних пересудів.

Славні є німецькі енциклопедії, що звуться переважно **„Конверзаціонслексіконами".**

Дуже визначним виданням цього роду була **„Загальна енциклопедія знання і мистецтва"** розпочата Єршом і Ґрубером, а перейняте потому фірмою Брокгавза. Уже до року 1855 появилось було 162 **томів** цього видавництва.

В звичайнім ужиттю не лиш в Німеччині але й у многих інтеліґентних галицьких Українців стоять „Конверзаціонслексікони" Маєра або Брокзавза в 16 до 20 томах.

Такий один том обіймає переважно тисячу сторін.

(Конець буде)

П. Котович.

ЧОТИРИ РОКИ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ

(Спогади бувшого комсомольця).

(10)

Рівнобіжно з цим Харків нашвидку одягався в европейську одежу: перешивали на широку колію трамваї, асфальтували вулиці, робили квітники. Вулицями міста швидко пробігали, світячи своїми шибами, новенькі автобуси. Від них, здавалося, ще чути було запах свіжої фарби. Будування „Дому Промисловости", цього справжнього кольосу, посувалося швидко вперед. Харків хотів стати й ставав столицею України.

. . . .

Рівнобіжно з цим ішов процес пролетарізації вузів*) відсоток партійців, „робітників від варстату", в авдиторіях вищої школи все більшав; збільшувалося число селян і взагалі скількість Українців між студентством.

Правда, коли уважніше придивитись до цих „пролетарів від варстату", до цих нових студентів, то можна побачити серед них більше людей, в яких ще не зійшли з рук сліди манікюри. Рухлива кляса міської буржуазії пристосувалась до вимог життя.

Поруч з цим і Українці, за винятком селян, які добивались до високої школи, це здебільшого ще вчорашні „Малороси", чи просто „Русскіе" або Жиди. Але фактом було, що всі ці елементи перестали цуратися українства.

Навернення до українства — це цілком нормальний процес національного відродження. Большевицька урядова українізація йшла назустріч цьому нормальному процесови, украінізуючи свій чужонаціональний бюрократичний апарат, тому й вислід цеї українізації був великий. У всякому разі успіхи на цьому полі й здалека не дасться порівнати з успіхами так званої пролетаризації чи колективізації.

Про колективізацію я ще матиму нагоду говорити, але про пролетаризацію ВУЗ-ів я наведу осьтут характеристичний приклад.

Через свого товариша, донбасівського вчителя, я познайомився в Харкові з одним молодим радянським інжиніром, що закінчив Харківський Технольогічний Інститут.

Батько цього інжиніра, робітник Донбасу, комуніст. Цей інжинір та його молодший брат — теж комуністи. Батько з дореволюційним партійним стажем, але через свою малописьменність залишався ввесь час біля варстату.

Цей інжинір по закінченню Інституту довго шукав посади при будові „Дому Промисловости". Інтервенції ОЦК не могли допомогти йому й він не міг влізти між тих спеців. Тоді він вжив одного способу: познайомився з інжинірами на будові, кілька разів з ними випив і... дістав посаду. Через місяць він так увійшов у родину спеців-інжинірів, що приніс до ОПК (окружного партійного комітету) свій партбілет і добровільно залишив партію. Його дружина таксамо залишила комсомол.

Це приклад далеко не поодинокий, яка користь большевикам від так званої пролетаризації школи. „Жени природу в двері, вона влізе вікном".

XXVII.

Нарком Здоровля Єфімов.

Одеські курорти, зосібна Куяльницький лиман, де я лікувався в літку 1928 р., не належать до люксусових курортів.

Підчас мого перебування відкривались новозбудовані санаторії: на Куяльнику „ім. Кагановича", а на Хаджибеї — селянська санаторія „ім. ВУЦВК-у".

На урочисте відкриття приїхали Сербиченко (заступник голови Раднаркому), Єфімов, представники ЦК незаможніх селян, ВУЦВК-у.

Представники уряду дякували робітникам і інжинірам за взірцево проведену працю.

Поруч мене сидів одеський робітник. Коли слово взяв Єфімов, мій сусід мене торкнув ліктем:

— Ану, що воно, це (тут він висловився нелітературно на адресу наркома) скаже?

„Воно" говорило довго, з запалом, але таким пискливим голосом, що годі було слухати.

— Дурак! — сказав ще раз мій сусід, неначе прибив печатку, коли Єфімов скінчив свою промову.

Я зпочатку думав, що це є відгомін того цькування в пресі, якому саме в тім часі підпав Єфімов, особливо з боку Рябічева, але останнє слово робітника примусило мене запитати його:

— Ви давно знаєте Єфімова?

— Ха-ха-ха! Таку зволоч? Ще з Одеси; він же тутешній. Дезертир з червоної армії! Миж „товариші" — іронічно закічив він.

Далі цей робітник з великим обуренням розказав мені, як Єфімов „бавився" на курорті, як він пиячив тут з артистками.

— Він навіть сфотографувався з одною артисткою на пляжі — розказує мені „товариш" Єфімова; — він розлігся на піску, а вона стоїть, нахилившись над ним навколюшки. Обоє, звісно, голі...

Своє оповідання він густо пересипав і закінчив лайкою.

Я вирішив конче допитатись про дезертирство Єфімова (якраз я перебував у санаторії його імени), але це мені не вдалось. Як тільки свято скінчилось, наркоми зійшли зі сцени, мій сусід підійшов до Єфімова, вони поздоровкались по камерадськи й подалися в напрямку до автомобілів.

Може згодом ми дещо більше довідаємося про моральне обличе „вождів".

. . . .

Щодо курортного лікування й внутрішнього розпорядку, Куяльник нічим майже не відріжнявся від Піштян на Словаччині (єдиний курорт за кордоном, який я добре знаю).

Етика „гостей" такаж, як і на заході, тобто вільна від усяких „буржуазних пересудів".

Одеські курорти, безперечно, відограють ролю уздоровниці. На жаль, не „народньої, як кажуть большевики.

Курортні гості в Куяльнику ділилися на два нерівні табори:

а) Ті, що приїхали лікуватися за свої гроші й дійсно потребували цього лікування; це переважно урядовці, вчителі, селяни. Вони складали приблизно 40 % загальної скількости гостей. Я належав до цієї категорії.

б) Ті, що „лікувались" на державний і профспілковий кошт. Це переважно відповідальні партійці, профбюрократи. Всі вони мали 7 до 8-річний „курортний стаж". Серед них, без перебільшень скажу, я не бачив ні одного справді хворого.

Читач запитає: а деж серед курортників робітники-пролетарі? Питання цілком слушне; я сам цим цікавився.

Був там один робітник з Макіївки, але по всьому видно, що горлач, який себе не дасть обійти. Коли я його запитав, чому так мало робітників, він мені відповів:

— А не бачите, скільки тут комуністів і фабзавкомовців сидить? Кудиж тут нашому братови пролізти?

— А як же вас післали?

— О, мене — друге діло. Нехай би спробували не післати!

До речі, й цей єдиний робітник, якого я бачив у нашій санаторії, належав до тої більшости, яка курортного лікування не потребувала.

XXVIII.

Ново-Воронцівка.

Від осени 1928 р. я вже працював в Н.-Воронцівській сільсько-господарській профшколі на Херсонщині.

Н.-Воронцівка, невелике містечко на березі Дніпрових плавнів, колись славилося своєю торговлею, швидко зростала й заповідала невдовзі стати містом.

Революція спинила її зріст. Махнівці добре пощипали її мешканців, більшість крамниць зруйновано, деякі зісталися цілі, але дотепер світять пусткою своїх вікон.

Невигідність географічного положення Н.-Воронцівки (вона знаходиться в самому куті Херсонщини, на кордоні Криворозької і Мелітопольської округи), причинилась до того, що тут не міститься навіть районовий виконавчий комітет, а лише сільрада. Отже Н.-Воронцівку здеґрадовано на село.

З колишньої ґімназії тут утворилась семирічка, а в бувшому маєтку княгині Воронцової-Дашкової поміщено в 1925 р. колишню херсонську сільсько-господарську профшколу.

В селі є кілька олійниць, великий чотири - поверховий млин, кілька пекарень, кілька крамниць кооперативи „Відродження", між ними й книгарня, крамниці „Комборотьбезу" (небезпечний конкурент кооперативи), почтово-телеґрафічна контора, лікарня, ветеринарна лікарня, — словом, усе, що характеризує жвавіше українське містечко.

Почуваюся зобовязаним зараз же розшифрувати слово „Комборотьбез". Отже: комітет боротьби з безробіттям переважно за державні капітали відкривав крамниці, в яких по черзі працювали, чи то продавцями, чи то просто робітниками, безробітні члени профспілок. Безробітних не членів профспілки не вважали навіть безробітними й ні „Комборотьбез", ні органи соціяльного асекурування на Україні таким безробітним не допомагали.

(Дальше буде).

*) Вищих шкіл.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

З політичної діяльности Клюбу.

Українсько - Американський Демократичний Клюб був занятий тепер стейтовими виборами і працював у користь вибору Гери Мура на говернора стейту. І тепер радий, що кандидатура Мура перейшла.

Клюб також розважував справу поширення в нашім місті політичної пропаганди в користь української справи. На нарадах Клюбу гром. Іван Морозко, предсідатель, підніс справу поширення в Трентоні виданої Обєднанням книжки про польські звірства. Гром. Петро Черкас поставив внесення, щоби закупити 5 книжок „Полиш Атроситіс ін Юкрайн" і роздати їх місцевим редакторам і політикам.

До роздачі цеї книжки призначено гром. М. Кізиму, бо він знає добре англійську мову і може дати потрібні пояснення. Гром. Кізима заявив, що в першу чергу передасть один примірник цеї книжки до міської бібліотеки.

В неділю, дня 22 листопада, відбудуться в годині 3.30 пополудни наради в домі під ч. 565 Цендри ст., на яких буде обговорюватися плян дальшої праці. Наші громаняни повинні громадно зацікавитися оттею працею і стати членами Клюбу.

Павло Стадник, член Клюбу.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Відкриття сцени в Українськім Народнім Домі.

Народний Дім у Клівленд, Огайо, посідає дуже гарну будівлю з просторою салею та в гарному місці, осередку української кольонії. Однак це не вистарчало, щоби ця інституція могла задоволити всі ті потреби, яких вимагає наше народне та духове життя. Простора саля все служила тут яко збірне місце, в котрім Українці відбували народні віча. Всякі походи й українські маніфестації теж тут формувалися на своїм просторім подвірю. Всілякі збірки на українські народні цілі з Клівленду в більшости були теж зібрані в Українськім Народнім Домі.

Та брак сцени при салі Українського Народного Дому що день то болючіше давався відчувати. Тому побудовано таку сцену при нашій салі. Ціла сцена викінчена мистецькою рукою артиста п. Дмитра Захарчука, робить дуже приваблюче враження і вповні відповідає вимогам нашого мистецтва. Відкриття цеї сцени відбудеться в неділю, дня 15 листопада с. р., в год. 2-гій пополудни.

Шановні Громадяни, думаємо, що зайвим буде робити Вам пригадку про ту ціль.

Згадаємо, що до Українського Народного Дому відносяться прихильно всі українські організації, без огляду на переконання і релігію.

Український Народний Дім жде велика праця і тому він повинен знайти щире попертя всього нашого громадянства.

Свято відкриття сцени заповідається досить величаво.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за жовтень 1931 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	352.82
2.	180.75
3.	79.08
4.	83.48
5.	95.99
6.	30.52
7.	197.85
8.	184.23
9.	131.27
10.	150.31
11.	4.39
12.	109.29
13.	46.96
14.	77.29
15.	22.67
16.	40.08
17.	32.42
18.	107.82
19.	10.62
20.	135.45
21.	73.04
22.	85.92
23.	43.37
24.	110.62
25.	41.08
26.	28.98
27.	49.56
28.	233.84
29.	156.10
30.	74.50
31.	122.86
32.	28.06
33.	74.51
34.	155.25
35.	22.36
36.	86.22
37.	74.22
38.	219.56
39.	118.82
40.	54.51
41.	24.39
42.	110.16
43.	53.68
44.	134.95
45.	179.29
46.	30.33
47.	50.48
48.	39.19
49.	18.42
50.	38.72
51.	36.99
52.	42.14
53.	54.68
54.	17.69
55.	44.01
56.	100.54
57.	103.94
58.	93.51
59.	133.40
60.	20.96
61.	38.82
62.	50.59
63.	198.67
64.	65.83
65.	238.67
66.	99.69
67.	119.04
68.	36.79
69.	80.35
70.	228.42
71.	10.75
72.	47.56
73.	83.22
74.	50.65
75.	71.59
76.	231.70
77.	63.28
78.	126.08
80.	42.76
81.	128.51
82.	62.43
83.	96.26
84.	28.59
85.	86.87
86.	188.17
87.	95.13
88.	7.18
89.	11.63
90.	205.40
91.	211.48
92.	14.10
93.	45.85
94.	176.90
95.	49.48
96.	152.18
97.	76.59
98.	122.34
99.	146.84
100.	116.97
102.	339.52
103.	85.06
104.	193.23
105.	155.45
106.	199.05
107.	36.46
108.	82.05
109.	118.58
110.	18.20
111.	46.43
112.	190.80
113.	59.30
114.	43.75
115.	26.36
116.	58.80
117.	67.12
118.	62.14
119.	26.61
120.	129.61
121.	86.30
122.	49.75
123.	136.54
124.	95.31
125.	19.55
126.	78.33
127.	96.38
128.	59.35
129.	28.86
130.	200.39
131.	38.06
132.	129.97
133.	167.69
134.	76.66
135.	87.80
136.	138.34
137.	159.59
138.	49.24
139.	73.79
140.	41.80
141.	26.10
142.	115.73

Відділ	Заплатив
143.	37.67
144.	37.44
145.	45.76
146.	91.23
147.	369.37
148.	15.34
149.	33.00
150.	19.21
151.	90.42
152.	59.42
153.	16.81
154.	44.14
155.	319.21
156.	114.58
157.	28.42
158.	4.65
159.	59.09
160.	62.46
161.	120.58
162.	43.14
163.	86.40
164.	76.14
165.	95.45
166.	13.37
167.	68.80
168.	153.05
169.	49.91
170.	153.05
171.	36.84
172.	26.01
173.	26.23
174.	17.86
175.	106.18
176.	56.17
177.	83.69
178.	57.37
179.	154.53
180.	4.53
181.	129.74
182.	115.93
183.	95.40
184.	7.33
185.	99.59
186.	57.40
187.	38.76
188.	34.74
189.	23.14
190.	26.46
191.	77.02
192.	72.39
193.	108.16
194.	15.63
195.	36.46
196.	43.59
197.	32.77
198.	56.18
199.	9.76
200.	70.52
201.	46.59
202.	38.91
203.	77.82
204.	122.59
205.	15.59
206.	333.33
207.	62.11
208.	32.21
209.	102.73
210.	29.13
211.	120.07
212.	38.18
213.	258.57
214.	57.49
215.	30.56
216.	40.45
217.	274.41
218.	226.54
219.	50.72
220.	131.51
221.	350.73
222.	10.78
223.	187.07
224.	1.95
225.	27.35
226.	13.92
227.	75.30
228.	52.91
229.	138.22
230.	151.37
231.	40.83
232.	58.31
233.	42.64
234.	128.22
235.	100.36
236.	119.55
237.	173.33
238.	65.86
239.	183.09
240.	9.57
241.	71.56
242.	109.01
243.	76.17
244.	20.97
245.	125.48
246.	36.76
247.	218.31
248.	42.96
249.	21.78
250.	17.40
251.	121.37
252.	57.02
253.	67.20
254.	88.30
255.	73.84
256.	33.69
257.	87.07
258.	39.02
259.	139.33
260.	25.57
261.	12.04
262.	42.13
263.	58.18
265.	25.82
266.	71.57
267.	53.92
268.	66.90
269.	26.04
270.	142.92
271.	49.58
272.	7.13
273.	121.26
274.	134.69
275.	79.22
276.	373.33
277.	77.86
278.	47.60
279.	6.24
280.	97.83
281.	25.56
281.	25.56
282.	168.71

Відділ	Заплатив
283.	92.35
284.	36.36
285.	26.45
286.	66.67
287.	9.10
288.	173.98
289.	30.72
290.	52.62
291.	24.50
292.	265.82
293.	36.52
294.	39.35
295.	170.24
296.	202.74
297.	15.34
298.	47.39
299.	58.96
300.	249.43
301.	96.32
302.	5.49
303.	57.12
304.	47.58
305.	71.68
306.	31.53
307.	42.83
308.	88.44
309.	37.34
310.	47.03
311.	16.54
312.	47.82
313.	54.23
314.	10.81
315.	15.36
316.	201.74
317.	74.40
318.	111.28
319.	39.76
320.	84.82
321.	128.16
322.	41.35
323.	45.70
324.	102.07
325.	63.23
326.	141.63
327.	38.64
328.	19.97
329.	16.14
330.	60.67
331.	41.22
332.	61.83
333.	98.05
334.	315.05
335.	46.64
336.	166.87
337.	15.50
338.	215.93
339.	67.60

Відділ	Заплатив
340.	17.34
341.	74.52
342.	190.55
343.	34.51
344.	44.62
345.	105.43
346.	22.83
347.	60.29
348.	6.93
349.	87.88
350.	79.70
351.	32.44
352.	57.80
353.	20.02
354.	29.11
355.	45.99
356.	26.20
357.	31.29
358.	66.98
359.	24.17
360.	62.13
361.	344.41
362.	30.03
363.	104.96
364.	235.58
365.	91.30
366.	11.23
367.	209.17
368.	15.34
369.	145.19
370.	180.97
371.	109.88
372.	25.58
373.	31.25
374.	19.17
375.	50.12
376.	21.65
377.	6.48
378.	16.43
379.	42.57
380.	19.46
381.	28.00
382.	32.19
383.	93.92
384.	82.77
385.	159.76
386.	10.97
387.	2.38
388.	157.68
389.	21.05
390.	19.48
392.	16.08
393.	26.02
396.	75.72
400.	54.28
401.	23.79

З місячних вкладок старих родів обезп. $32,368.75

Відділ	Заплатив
3.	1.46
5.	4.13
7.	3.42
10.	1.16
13.	8.09
14.	15.28
16.	8.04
17.	2.67
23.	1.34
25.	23.06
26.	4.25
28.	2.48
29.	11.46
31.	6.38
34.	2.15
37.	3.98
38.	5.87
42.	5.16
44.	9.18
53.	1.69
56.	9.25
57.	4.91
58.	4.27
59.	1.46
63.	4.16
64.	5.12
65.	33.15
66.	2.34
67.	2.68
70.	5.70
71.	2.67
73.	1.69
74.	4.15
75.	1.66
76.	5.58
78.	4.18
83.	9.53
84.	2.41
85.	6.80
87.	23.22
91.	10.87
94.	23.04
96.	99
97.	28.77
100.	15.39
102.	20.11
104.	1.01
106.	4.96
112.	7.35
113.	2.15
115.	4.18
117.	5.81
122.	8.54
127.	5.13
130.	13.48
131.	6.44
133.	11.72
137.	4.15
143.	7.60
144.	16.82
145.	4.15
147.	25.36
151.	8.63
152.	1.45
155.	4.15
157.	2.37
160.	51.50
163.	14.36
167.	8.32
168.	2.37
174.	4.15
177.	38.13
179.	5.93
181.	2.68
183.	7.25

Відділ	Заплатив
185.	1.72
191.	2.16
195.	6.59
196.	19.08
204.	21.45
206.	19.03
213.	32.91
217.	51.07
218.	3.19
221.	12.86
223.	4.16
229.	3.68
230.	6.46
234.	4.15
237.	5.94
239.	52.82
242.	12.77
243.	7.13
245.	12.15
246.	1.29
247.	14.77
248.	2.08
250.	3.23
252.	1.61
253.	2.29
255.	1.89
266.	4.95
267.	12.30
270.	6.59
271.	6.47
276.	11.12
277.	1.88
278.	1.35
281.	22.05
284.	8.42
286.	4.32
292.	17.30
295.	17.16
300.	3.48
301.	17.23
308.	5.34
309.	7.26
313.	5.93
316.	12.45
322.	2.03
323	4.19
325.	3.23
326.	2.48
333.	3.72
334.	4.94
336.	11.19
337.	1.16
338	5.15
345.	4.15
346.	2.51
347.	12.51
349.	4.17
350.	1.70
351.	2.16
357.	14.43
361.	67.77
363.	9.07
364.	4.15
366.	2.21
367.	12.05
369.	3.23
371.	10.82
372.	16.12
382.	4.63
383.	4.62
385.	20.40
387.	4.81
388.	5.19
389.	2.16

З місячних вкладок нових родів обезп.	$1,354.52
Разом від членів	$32,723.27
Процент від морґечів	4,687.04
Процент від бондів	2,212.84
Сплати морґечів	1,889.50
Разом	$42,512.65

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 27 Боклащук Юрій	500.00
в. 43 Малинчак Лешко	1000.00
в. 147 Каландяк Іван	850.00
в. 151 Каландяк Анна	700.00
в. 161 Петришкевич М.	500.00
в. 177 Бісюк Джені	500.00
в. 217 Благий Павло	750.00
в. 305 Будзар Стефан	250.00
в. 365 Валас Михайло	500.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

в. 15 Стельмах Григ.	204.00
в. 254 Роман Стефан	186.00
в. 270 Пігура Юлія	100.00
в. 281 Максимяк Анна	500.00

Запомоги з фонду запомогового:

в. 1 Товт Іван	50.00
в. 4 Павчак Іван	25.00
в. 26 Борис Іван	50.00
в. 30 Гамівка Пелягія	25.00
в. 34 Кузан Анна	25.00
в. 51 Батицький Роман	50.00
в. 58 Романчук Іван	25.00
в. 63 Гуня Микита	50.00
в. 78 Онушкевич Фр.	50.00
в. 100 Фірич Семен	25.00
в. 120 Пудик Анна	50.00
в. 139 Липовий Василь	50.00
в. 146 Ґурняк Дмитро	50.00
в. 163 Шегда Іван	50.00
в. 215 Пенкальський Гіл.	50.00
в. 221 Мадей Йосиф	50.00
в. 254 Капустинський О.	50.00
в. 268 Мельник Евгенія	50.00
в. 276 Губаль Василь	50.00
в. 280 Гасай Петро	50.00
в. 288 Дуць Дмитро	25.00
в. 293 Серкес Микита	50.00
в. 300 Цапар Марія	50.00
в. 306 Маслій Іван	100.00
в. 334 Беднарчук Мих.	50.00
в. 350 Городиський Ант.	75.00
в. 362 Курко Семен	50.00

Виплати з фонду народного:

в. 77 Головід Б. Катерина, зворотна стипендія, позичка	250.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	3,822.90
Платня гол. уряду	580.00
Головний лікар	37.50
Видатки канцелярійні, почта теллф. і т. п.	29.38

Інвестиції готівки:

В морґечах	4,500.00
В бондах	25,610.00
Процент на бондах	537.73
Разом	$43,182.51

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. вересня остала	$464,465.26
Прихід за жовтень	42,512.65
Разом	$506,977.91
Розхід за жовтень	43,182.51
Готівка з кінцем міс. жовтня остає	$463,795.40

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 463,795.40
Морґечі	1,488,709.05
Бонди	606,883.50
Реальність	134,280.00
Позички	100.00
Разом	$2,693,767.95

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,980,234.26
„ резервовий	368,332.69
„ запомоговий	78,470.65
„ адміністрац.	23,507.93
„ конвенційний	28,625.99
„ народний	7,564.15
„ сирітський	207,032.28
Разом	$2,693,767.95

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за жовтень 1931 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	27.45
2.	18.70
3.	9.70
4.	2.70
5.	7.20
6.	1.30
7.	24.30
8.	21.38
9.	25.75
10.	2.93
12.	2.25
13.	7.45
14.	1.80
15.	2.50
16.	9.05
17.	5.40
18.	7.87
20.	7.00
21.	10.58
22.	17.10
23.	3.38
24.	17.45
25.	2.95
26.	4.30
27.	2.50
28.	42.40
29.	21.15
30.	8.55
31.	16.20
33.	4.05
34.	27.23
35.	2.50
36.	2.75
38.	15.53
39.	12.15
40.	3.85
41.	90
42.	11.48
43.	4.05
44.	19.58
45.	14.00
46.	1.15
47.	3.60
48.	6.30
50.	6.55
51.	1.13
52.	1.00
53.	4.95
54.	3.85
55.	7.20
56.	20.50
57.	9.50
58.	12.65
59.	13.30
60.	2.70
61.	4.50
62.	6.80
63.	15.08
64.	8.90
65.	29.70
66.	1.58
67.	12.82
68.	2.48
69.	4.10
70.	22.73
72.	10.04
73.	9.45
74.	1.60
75.	8.55
76.	29.02
77.	7.20
78.	4.05
80.	5.85
81.	7.00
82.	8.80
83.	15.75
85.	12.60
86.	9.00
87.	16.88
88.	75
89.	3.60
90.	26.35
91.	29.05
93.	3.85
94.	20.02
95.	9.25
96.	21.40
97.	23.20
98.	4.95
99.	29.95
100.	5.20
102.	36.68
103.	6.52
104.	17.10
105.	11.70
106.	6.30
107.	3.20
108.	8.80
109.	13.73
112.	18.00
113.	3.38
114.	7.45
115.	90
116.	10.13
117.	1.60
118.	2.05
120.	18.00
121.	13.50
122.	25
123.	10.35
124.	14.25
126.	1.80
127.	12.38
128.	630
129.	2.00
130.	10.55
131.	518
132.	22.05
133.	7.88
135.	6.10
136.	21.83
137.	21.83
139.	5.18
140.	6.55
141.	2.93
142.	20.50
143.	1.50
144.	4.10
145.	4.30
146.	9.68
147.	54.95
148.	4.05
149.	4.50
150.	11.50
151.	10.85
152.	5.06
155.	45.90
156.	16.45
158.	90
159.	19.68

Відділ	Заплатив
160.	9.00
161.	11.30
163.	7.88
164.	9.70
165.	3.25
166.	1.58
167.	5.40
168.	23.65
169.	3.60
170.	13.28
171.	25
172.	1.80
173.	5.40
174.	3.60
175.	8.55
176.	4.10
177.	6.30
178.	2.75
179.	21.38
181.	8.35
182.	8.80
183.	1.40
185.	13.50
186.	1.75
187.	90
188.	4.50
189.	2.70
191.	7.65
192.	13.95
193.	7.00
196.	4.05
197.	90
198.	3.15
200.	9.25
201.	6.55
203.	5.63
204.	15.78
205.	5.00
206.	42.75
207.	7.20
208.	1.60
209.	8.45
210.	2.95
211.	9.50
212.	2.25
213.	27.25
214.	7.90
217.	32.88
218.	26.50
219.	4.72
220.	18.45
221.	22.73
223.	33.75
224.	75
226.	1.80
227.	7.00
228.	3.45
229.	13.50
230.	16.65
231.	11.95
232.	6.30
233.	68
234.	36.70
235.	6.75
236.	6.10
237.	17.10
238.	5.40
239.	31.05
240.	2.00
241.	7.20
242.	16.90
243.	14.65
244.	3.40
245.	25.65
246.	4.73
247.	28.65
248.	2.70
250.	1.12
251.	10.60
252.	6.40
253.	7.20
254.	3.60
255.	8.50
256.	3.60
257.	6.30
258.	5.00
259	15.75
260.	35
261.	75
262.	5.85
263.	8.35
265.	3.83
266.	6.98
267.	6.10
268.	8.78
269.	3.75
270.	18.90
271.	4.05
273.	12.85
274.	11.25
275.	7.20
276.	70.95
277.	5.18
278	9.50
280.	3.15
281.	3.38
282.	30.15
283.	5.20
284.	3.15
285.	2.25
286.	4.30
288.	21.38
289.	6.30
290.	4.05
292.	25.87
293.	2.25
294.	5.18
295.	24.10
296.	18.70
297.	3.45
298.	5.20
299.	4.50
300.	16.65
301.	11.25
302.	75
303.	1.60
305.	5.85
306.	1.60
307.	3.85
308.	11.55
309.	4.50
310.	5.18
312.	8.35
313.	50
314.	1.60
316.	23.18
317.	11.50
318.	12.38
319.	90
320.	7.65

Відділ	Заплатив
321.	16.20
322.	2.05
323.	10.70
324.	9.90
326.	15.53
327.	4.10
328.	2.70
329.	45
330.	2.95
331.	7.00
332.	7.45
333.	8.25
334.	27.00
335.	5.20
336.	22.30
337.	1.40
538.	25.00
339.	10.13
340.	3.10
341.	7.88
342.	29.25
343.	3.40
344.	4.95
345.	10.60
346.	5.20
347.	6.30
349.	12.95
350.	2.03
351.	2.95
352.	6.30
354.	67
355.	4.05
356.	1.80

Відділ	Заплатив
357.	4.05
358.	3.60
359.	4.75
360.	5.65
361.	31.65
362.	8.10
363.	17.55
364.	21.60
365.	11.05
366.	3.15
367.	15.75
369.	26.10
370.	10.80
371.	11.70
372.	25
373.	2.93
374.	4.95
375.	3.38
378.	1.80
379.	8.45
380.	4.72
381.	3.15
383.	13.50
384.	20.05
385.	19.60
386.	2.15
387.	50
388.	17.10
389.	1.35
392.	70
396.	13.95
400.	14.45
401.	4.05

З місячних вкладок	3,446.94
Процент від бондів	84.51
Процент від морґечів	63.00
Разом	$3,594.45

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

в. 147 Шурин Йосиф	112.00
в. 163 Федюк Марія	346.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	330.00
Видатки канцелярій	15.00
Оправа місячних книг	7.00

Інвестиції готівки:

В бондах	$10,123.00
Процент на бондах	191.32
Разом	$11,124.32

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. вересня остала	$111,651.36
Прихід за жовтень	3,594.45
Разом	$115,245.81
Розхід за жовтень	11,124.32
Готівка з кінцем міс. жовтня остає	$104,121.49

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$104,121.49
Морґечі	105,740.00
Бонди	61,153.00
Разом	$271,014.49

Стан довжний:

Фонд посмертний	$194,278.89
„ адміністрац.	76,735.60
Разом	$271,014.49

Мик. Мурашко, гол. предс
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РАНКІН, ПА. Бр. св. Григорія, від. 24, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться 15 листопада, під ч. 323 — 2-га улиця. Проситься прибути на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих напоминається вирівнати свої залеглости, як також і за діти, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Лепінський, предс.; Микола Щур, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила й Методія, від. 86, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 15 листопада. Проситься членів зійтись зараз по Сл. Божій на короткий час, позаяк є важні справи до полагодження. Довгуючим членам пригадується, щоби вирівнали свої залеглости, бо в другім місяци замкнеться сегорічний рахунок, а хто не вирівнає свого довгу, буде суспендований. — П. Саламаха, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Над Збруча, від. 280, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 листопада, в годині 2.30 пополудни, під ч. 618 Вест Лакавана ул. Проситься членів прийти і вирівнати свій дов. — Е. Грещук.

ШЕНАНДОА, ПА. Мітінґ від. 98 відбудеться 15 листопада, в неділю, в годині 2-гій пополудни, в гали парафіяльній на Вест Сентер ул. Проситься всіх членів явитись на тім мітінґу, а головні ті, котрі довгують по кілька місяців, мають явитись і вирівнати свої залеглости, бо хто не явиться, буде виключений. — Афтанас Гевчук, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 193, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний місячний мітінґ відбудеться в неділю, 15 листопада, в годині 2.30 пополудни, в гали Ккр. Р. Дому, 617 Юніон ул. Проситься всіх членів явитись на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. — Мик. Малишевський, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 34, повідомляє всіх членів, що місячний мітінґ відбудеться 15 листопада, в годині 2-гій пополудни, в шторику брата Василя Фурдина, 2441 Іст 29-та вулиця. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ. Довгуючі члени мають вирівнати свої належитости на час. Вкладки до У. Н. Союза будуть вислані 24 або 25 листопада. — Н. Фрелик, предс.; І. Гіль, кас.; Д. Колачко, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорожська Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться 15 листопада, в годині 1-шій пополудни, в гали де завсіди. Відділовий уряд просить членів зійтися на час і старатись заплатити свої місячні вкладки, бо товариська каса уже свої фонди вичерпала так, що вже не може за нікого платити. Членів так довго ратувалось, поки були гроші в касі. А тепер хто заплатить, буде членом, а хто ні, той буде суспендований. — Василь Чмир, предс.; Іван Ступецький, кас.; В. Тарас, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Отсим повідомляється, що річний мітінґ Бр. св. Арх. Михаїла, від. 243, припадає на 15 листопада, в годині 2-гій пополудни, в гали церковній. Тож проситься членів прибути на час і свої місячні вкладки вирівнати, та біжучі справи полагодити. По зібраню вкладок відбудеться вибір уряду на 1932 рік. Неявившийся член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — Т. Корплюк, предс.; П. Борич, кас.; Г. Бутовський, секр.

ЗІҐЛЕР, ІЛЛ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 377, повідомляє всіх членів, щоби прибули на мітінґ 15 листопада та вирівнали свої належитости, щоб уникнути суспендовання. Мітінґ відбудеться у Михайла Олексяка, 6 Орчард ул. — Семен Гнатишин, предс.; Михайло Олексяк, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 15 листопада, в часі і в місце як звичайно. Пригадується тим членам, на котрих є наложена кара, щоби сего мітінґу заплатили, бо в противнім разі поступиться з ними після ухвали відділу. Довгуючих проситься вирівнати свої вкладки. Переданої вкладки не будеться принимати. — Ів. Кульматицький, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Подається до відома усім членам Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 292, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 листопада, точно в годині 12.30 пополудни, в гали парафіяльній при Кліперт ул. Взивається усіх членів прибути на час, бо є дуже важні справи до рішення. Довгуючі члени без огляду чи мають чим заплатити вкладки, мають конечно явитись, бо в противнім разі можуть стратити членство. Проситься тих, котрі мають діти в Союзі, щоб старались платити за них, а тих котрі ще не вписали, щоб негайно вписали. — Н. Романів, предс.; Петро Кізел, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 15 листопада, в годині 2-гій пополудни. Обовязком усіх членів явитись, бо є важні справи до вирішення. Проситься довгуючих старатись сплачувати свої залеглости хоч потрохи, коли хотять бути членам, бо в противнім разі поступиться після статута. — І. Байдак, предс.; Н. Головка, кас.; Д. Коритко, секр.

UKRAINE.

Ukraine comprises a terrritory of 330,000 sq. mi., nearly seven times that of New York State.

The population of ethnographic Ukraine is nearly 50 million: 38 million Ukrainians, who in compact mass inhabit the territory, extending from the Carpathians to the Caucasus and from the Pripet River to the Black Sea; the remainder, over 10 million, consists of national minorities — Muscovites, Jews, Tatars, Poles, Greeks and others, all of whom either live in small groups as the Tatars in Crimea and the Muscovites near the Sea of Azov, or else they are scattered over the whole of Ukraine.

The capital of Ukraine is Kiev, an old city with a population of nearly 600,000. Odessa is the largest seaport, having now a population of over 400,000.

The natural wealth of Ukraine is greater than that of any other country. in Europe. Practically all Ukraine lies in the so-called Black Earth Belt, a soil that is unexcelled for the production of wheat. The Katerinoslav District in the Donets Basin is exceptionally rich in good coal and iron ore. Near the Carpathians in Galicia there are many excellent pockets of oil. There are large oil fields also in the Kuban District, which has been inhabited by the Zapororozhian Cossacks since 1784. Salt is mined in Galicia, in Ukraine in the vicinity of Kharkiv, and near the Sea of Azov. Other natural resources abound throughout Ukraine.

The climate of Ukraine is very pleasant and salubrious.

Ukraine is distinguished also for its natural beauty; the Ukrainian sky and the Ukrainian night are famous in European literature.

The Ukrainian people are a people of an ancient culture; they are an individualistic people who cherish, value and defend the individual rights of citizens, and particularly of the kernel of the Ukrainian people, the farmers, who are a most stable basis for a modern democratic State.

For nearly 1000 years the Ukrainian people have been successfully defending their ethnographic territories from eastern and western invaders. In spite of the terrible wars the Ukrainian people have fought in the course of history, they have not yielded an inch on their western frontier; in the northeast, east, southeast, and south, they have colonized new lands.

The Ukrainian people are famed in history as a really democratic people. Already by the time of Cromwell, Ukraine was a republic with an elected president called *Hetman* and with other elected state officers.

When Poland conquered Ukraine, she introduced the Polish feudal system of slavery and brought the Polish nobility with its concomitant tyranny and oppression. The Ukrainian people rebelled repeatedly against this oppression and slavery. Every Ukrainian war against Poland was a war for the emancipation of the Ukrainian people from Polish slavery.

In 1654 the greater part of Ukraine united with Muscovy. Soon after, when Muscovy grew into the large Russian Empire, scheming for world dominion and basing her imperialistic policies upon a centralistic, autocratic *regime*, she gradually deprived the Ukrainians of all national rights and made the Ukrainian Republic into a mere Russian province. The Ukrainian people struggled ceaselessly against this subjection.

Not until the collapse of the Central European and Russian Empires did there come an end to Polish and Muscovite tyranny in Ukraine. The Polish and Muscovite imperialists, however, refuse to acknowledge this change. The Polish imperialists desire to restore the Polish Empire of 1772 by the force of arms; the Muscovite Imperialists are equally desirous of restoring the Russia which existed before March 15, 1917, when the Russian tsar signed his last decree.

The Polish imperialists began their war for conquest against their eastern neighbors, the Ukrainians, White Ruthenians and Lithuanians. They occupied Ukrainian Kholm, invaded Polissye (in the neighborhood of the Pripet River) and Volhynia, and started a determined war against the newly organized Republic of Galician Ukraine.

The Polish war against the Ukrainian Republic of East Galicia (known lately as West Ukraine) was waged bitterly for six months before the Polish Junkers were successful in driving the Ukrainian troops out of the young Ukrainian Republic. The Polish side in the war was taken by the corrupt nobility, and by men trained in the school of Prussian Kultur propagated by such politicians as Roman Dmowski, Stanislaw Grabski and other leaders of the Pan-Polish party, which emulates in detail the policies and methods of the defeated Prussian Junkers. In opposition to these Polish Junkers and their designs are the four million Ukrainians of Eastern Galicia, who include an intelligent and progressive peasantry, a small number of industrial laborers, and tens of thousands of intellectuals forming an *intelligentsia* that is really of the people, because it has grown from the ranks of the people, works fro the people, and is the people's natural guide in their struggle for liberty; it is not like the Polish *intelligentsia*, which is an exclusive caste distinct from the people, and which lives its own separate life.

The Ukrainian people must, of course, defend themselves resolutely against these designs of the Polish imperialists, also against the greed of the Muscovite imperialists, until they have won justice and until the reign of brutal force has fallen.

In this struggle for democracy which the Ukrainian people have been carrying on for 400 years and in which they have never lost their hope and determination, they have a right to count on the assistance of other democratic nations and to expect the people of America in particular not to abandon them. After this long struggle of 400 years' duration, a time has come when this powerful democracy of western civilization can and should lend Ukraine a helping hand.

America should be well aware of the fact that the restoration of Ukrainian liberty would mean the establishment and insurance of peace in Eastern Europe, just as the continued enslavement of the Ukrainian people would be the best guarantee of ceaseless strife in Eastern Europe.

Without regard, however, to whether this mighty democracy aid Ukraine or not, the Ukrainian people will never give up their struggle for liberty; they will never submit to slavery; they will dedicate everything to the attainment of freedom.

Ukrainian immigrants in the United States, Canada and Brazil are rising to the assistance of the Ukrainian people. These immigrants come mainly from Eastern Galicia;* hence they regard it as their duty to defend that Ukrainian province from the invasion of the Poles. In the United States, Canada and Brazil, the Ukrainians have organized themselves for the defense of their brothers in Eastern Galicia; they have firmly resolved to give their best efforts to a noble cause: the liberation of their native land, East Galicia, from the Polish yoke, and the union of East Galicia to the mother Kiev State, the Ukrainian People's Republic.

*) There are 800,000 Ukrainian immigrants from East Galicia in the United States; 300,000 in Canada and 100,000 in Brazil; while there are practically no Poilsh immigrants from that country, because the only Poles in East Galicia are the nobility and the government officials.

ЗАПОВНІМ ГАЛЮ

ЗАХОДОМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА НЮ ЙОРКУ

виступить

В TOWN HALL, 113 WEST 43RD STREET,
(between Broadway & 6th Ave.)

В СУБОТУ, ДНЯ 14-ГО ЛИСТОПАДА (NOV.) 1931 РОКУ

відоме зі своїх виступів по американських калиджах та університетах, одиноке

УКРАЇНСЬКЕ ТРІО

Роман Придаткевич .... скрипка
Марія Гребенецька .... сопран
Ольга Ткачук .... піяністка

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОДИНІ 8.15 ВВЕЧІР.

Програма представляє українську музику всесторонно. Заступлені оригінальними творами і опрацьованнями українських народних пісень такі українські композитори: В. Барвінський, М. Гайворонський, Б. Кудрик, Ст. Модневич, Р. Придаткевич і Л. Ревуцький. Також для контрасту заступлені твори клясичних композиторів. 257,9

Продажю тікетів в ціні від 75 ц. до $2 завідує: **д-р Андрій Борак, 307 Іст 18-та вул., Ню Йорк.**
Завідателька концерту: VERA BULL HULL, 113 W. 57th ST., NEW YORK CITY.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Замісць вінця на Народний Дім в Сяноку.

Замісць вінця на домовину покійного Миколи Кравчишина з Нортгемптон, Па., довголітнього члена й бувшого головного урядника У. Н. Союза, зложив гром. Роман Слободян, головний фінансовий секретар У. Н. Союза, $5 на Народний Дім у Сяноку. Жертву відослано до Обєднання.

— o —

ЧЕСТЕР, ПА.

Жертва на боєву акцію.

Як проголошено було в „Свободі", в дописі зі свята в честь Франка і з ювилею істнування Народнього Дому, громада часть збірки призначила на боєву акцію. Чистий прихід з того свята був невеликий, тому громада жертвувала тільки $10. До цеї суми громадяни на своїх громадянських зборах 25. жовтня зложили ще $19. Разом вислали через „Обєднання" на боєву акцію суму $29. Зложили слідуючі: по $1: М. Тершавський, І. Лакуш, Т. Сорока, Н. Рубаш, В. Гарасим, Н. Броніцький, П. Кучапський, Н. Бакалець, Й. Брингілевич, Р. Василюк, Т. Урбан; по 50 ц.: С. Мусійчук, В. Волянський, М. Волошанський, В. Ягла, С. Мелько, І. Хомин, Й. Макух, В. Бобяк, І. Гачак, Т. Пастернак, А. Лебіщак, Й. Петрик, М. Веселовський; по 25 ц.: І. Заяць, І. Стецій, В. Волошанський, М. Андріїв, Н. Найда, Й. Фідик, І. Сорока, І. Куліца.

С. Мусійчук.

— o —

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

На визвольну боротьбу.

Відділ 18. Організації Державного Відродження України, („О. Д. В. У.") в Пасейк, Н. Дж., вислав через Обєднання на визвольну боротьбу у Ріднім Краю $200.

Жертви: зібрзно від членів як вкладки $22. Сколектував М. Максимюк $3. На залізний фонд М. Кость 50 ц. Продано картою Ю. Головінського за 65 ц. Пані Березівська сколектувала на хрестинах в гром. І. Наконечного $4. Тов. Згода з Кліфтон, Н. Дж., жертвувало $5, яко чистий дохід зі свята ком. Ю. Головінського, котре відбулося 4 жовтня 1931. З панахиди ком. Ю. Головінського в укр. православній церкві $12.70. З кокардок, котрими занялася Анна Швець при укр. прав. церкві і на концерті, $19.85. За годинник $32. З оголощень на програмі $40. З концерту $60.

Стіймо далі непохитно при нашім національнім ідеалі. Їдім одною лавою, а тоді наша боротьба з ворогами-деспотами увінчається успіхом.

Управа „О. Д. В. У.", від. ч. 18.

КОМАХИ, ЩО ПЕРЕГРИЗАЮТЬ МЕТАЛІ.

Хтож міг би подумати, що комаха може перегризти метáль? А одначе воно можливе.

Професори Бавер і Фолембрік з „Інституту дослідів над металями" в Берліні зробили дуже цікаве й важне відкриття. Виявилося, що є жуки, які можуть вигризати діри в металевих рурах. Це малі чорні комахи, що в науці називаються: „дермест перувіянський" і „дермест бардарій". Досвіди ствердили, що ці жуки, замкнені в посудинках з олова грубости 0.2 міліметра, перегризли цей метáль до 4 годин. Їх щоки мають ріжки, подібні да малих гострих пилочок. Цинову бляху перегризають також, та на це треба їм 36 годин. Тільки глиняка (алюмінію), цинку й мосяжу не перегризають. Викрили їх робітники, що направляли водопроводи. Виявилося, що вони перегризли металеві рури.

Відважний.

— Мій батько дуже вдоволений, що попередній мій наречений покинув мене, а теперішній є поетом.

— Чомуж це?

— Бо тамтого не міг скинути зі сходів, тому, що він був боксером.

ТАРЗАНІВ СИН.

(85)

Слуги затягнули Мерієм у намет старого Араба. Там вони лишили їх обох. Мерієм пручалася зі всіх сил, щоб вирватися з рук Араба. Чийсь ніж полоснув по наметі й у розрізі показалася постать силача з джунглів. Мерієм трохи не стратила притомности з радости, побачивши його. „Корак! — крикнула вона — „Ратуй мене!" „Мерієм — крикнув Корак і кинувся з ножем у руках вперед. Араб остовпів зі здивування й переляку.

Корак стрибнув, як пантера, на свою жертву і вмить схопив за горло старого Араба. Потім один удар ножа в груди й з Арабом було покінчено на завжди. На землі опинився бездушний труп. Корак повернувся з окровавленим ножем у руці до Мерієм. Вона саме тепер гукала: „Морісон! Морісон!" Корак побачив, що в намет прибіг той чужинець, якого він уратував від загибелі. Що він значить для Мерієм?

— o —

Та Короковu не було можливости довго роздумувати над тим, що Мерієм дуже радо стрінула цього чужинця. До намету зі всіх сторін збігались Араби. Не можна було гаяти часу, а треба було ратуватися. „Скорше!" — крикнув Корак. „Тікайте звідси через паркан. Ось мій мотуз. З ним ви переберетеся на той бік паркану". „Але ти, що ти думаєш, Корак?!" — звернулася до нього Мерієм. „Я лишуся тут. Я маю порахунки з шейком".

— o —

Мерієм не хотіла лишити самого Корака, але він схопив її й силою виштовхнув з Бейнесом з намету. „Ну, тепер скорше тікайте!" — скомандував він. Араби з другої сторони вже дібралися до намету. Корак почав з ними битися. Довго він боровся, багато полягло трупом Арабів, але все прибували нові й нові. Нарешті вони перемогли й звязали Корака. Повели його до намету шейка на його суд і розправу.

— o —